

“Het draait om monitoren wat je doet”

**Interview met Jos Kras,
een ras ondernemer**

Je hebt je droom nagejaagd en bent docent LO geworden. Gaandeweg kom je erachter dat je loopbaanperspectief niet is wat je ervan had gedacht. Je besluit het roer om te gooien en voor jezelf te beginnen. En dat is dan alweer 27 jaar geleden. Het verhaal van een gedreven sportdocent.

TEKST HANS DIJKHOFF FOTO'S FREET KLAASSEN EN HANS DIJKHOFF

We spreken af in een café in Haarlem. Ik ken hem al vanaf de ALO. We zaten in hetzelfde jaar maar hebben elkaar al jaren niet gezien. Hij is nog steeds dezelfde; weliswaar wat grijzer en hij draagt nu permanent een bril: Jos Kras. In zijn doen en laten is hij wel sterk veranderd. Hij kiest zijn woorden weloverwogen en praat vanuit een enorme bevoegdheid. Alhoewel hij het niet kan laten er zo nu en dan een kwinkslag doorheen te gooien. Jos Kras is ondernemer en heeft al 27 jaar een bedrijf in bewegen. Daarbij heeft hij hetzelfde doel voor ogen als de KVLO, alleen iets ruimer: mensen goed leren bewegen. De belangrijkste voorwaarde is ook gelijk: plezier hebben in wat je doet.

Carrièrestart

In 1980 studeerde hij af aan de Amsterdamse ALO en kreeg meteen een baan op een categoriale mavo in Haarlem. Een kleine school met zo'n 300 leerlingen. Hij kon de helft van zijn weektaak vullen met het geven van LO. Het jaar daarop kreeg hij het decanaat erbij. Naar eigen zeggen omdat hij "te laat was met nee zeggen". En dat was eigenlijk al het einde van zijn carrière op school. Verder kon hij op deze school niet komen. Een (adjunct)directeurschap zat er niet in. Hij was een katholiek tussen de protestanten. Zo ging dat toen nog.

Tot zijn achtste jaar wilde hij missionaris worden. Hij had het idee dat je dan een mooi leven had zonder al te veel te hoeven doen. Tot hij erachter kwam dat je dan geen gezin kon stichten. Aangezien hij familie toch wel heel erg leuk vond, liet hij dat idee varen.

Hij zag in zijn dorp altijd een man, Jan Holleboom, in trainingspak of een korte broek lopen. Hij was gymleraar en straalde een bepaalde vrijheid uit die Jos erg aantrok. Dus werd hij gymleraar. "Onderwijs is erg leuk maar ook wel beperkend. Ik gaf les aan pubers en die hebben er toch wel baat bij dat je voorspelbaar en saai bent. Steeds maar nieuwe dingen was aan hen niet besteed. Zo stond ik er toen in. Ik

zou het nu anders doen."

Na acht jaar te hebben gewerkt en drie bezuinigingsoperaties in het onderwijs te hebben meegemaakt, was de maat vol. Net een huis gekocht en dan bijna een derde van je salaris kwijtraken, doet je andere paden bewandelen. Naast zijn baan ging hij reizen verkopen, trainingen, skigym, zwemlessen geven, trainers opleiden, noem maar op. Al gauw verdiende hij hiermee meer dan in het onderwijs. Dat, samen met het gebrek aan perspectief, zorgde ervoor dat hij besloot het roer om te gooien. Hij ging bedrijfskunde studeren waarbij hij, zeker bij het onderdeel communicatie, veel aan zijn ALO-opleiding heeft gehad. Zijn drijfveer bleek toch steeds het begeleiden van mensen in hun streven op een niveau te kunnen bewegen waarop ze zich happy voelen. Recreatiesport bleek een gat in de markt. Hij gaf een uurtje skigym in de week en dat waren er binnen drie jaar tien. Zo ook met looptraining en fietsen. In januari 1988 ging hij schaatslessen geven en startte met vier groepjes van elf leerlingen. Door heel gericht te adverteren en mensen persoonlijk aan te schrijven begon hij in oktober dat jaar met duizend cursisten; een explosie. Door de grote werkeloosheid in onze sector kwamen de

Het succes van mijn bedrijf komt voort uit de vraag van de opdrachtgever. Daarop sluit ik aan.

trainers zichzelf aanbieden en door zijn studie bedrijfskunde kon Jos de zaak ook financieel goed manen. Op dit moment heeft hij rond de 45 mensen onder contract waarvan er veel al vanaf de start met hem werken.

Tijdens ons gesprek rinkelt de telefoon meerdere malen en staat Jos iedereen relaxed te woord. Hij blijft ondernemer.

Filosofie

Kras is een harde werker en heeft weinig slaap nodig. In de periode dat hij zijn bedrijf opzette, scheidde hij ook. Hij kreeg de zorg voor zijn

Niveaubeschrijving vaardigheden schaatsen

Nog nooit geschaatst

G - Zonder hulp op ijs vooruit

A1 - 1 ronde zonder stoppen

A2 - 2 ronden en beheers V stop

A3 - 4 ronden en 4 meter op 1 been

A4 - 6 ronden in schaatszit

A5 - 8 ronden en 1 keer pootje over

A6 - 10 ronden en 4 keer pootje over

B1 - 12 ronden en in bocht pootje over

B2 - 15 ronden en knie achter standbeen

B3 - 12 ronden in 12 minuten

B4 - 10 ronden in 8 minuten

B5 - 11 ronden in 8 minuten

B6 - 20 ronden in 15 minuten

drie kinderen maar moest ook zijn zaak draaiend houden. Daarom deed hij vanaf vijf uur in de ochtend de administratie van zijn bedrijf en bracht daarna om half negen keurig zijn kinderen naar school.

Gedurende het gesprek komen verschillende stellingen voorbij waarbij hij refereert aan zijn ALO-opleiding waar hij overigens veel aan heeft gehad.

“Je bent lichamelijke opvoeder dat moet je nooit vergeten. Maar wat heb je nu aan een disloc? De activiteiten waar mensen blij van worden zijn lopen, fietsen, zwemmen, schaatsen, volleyballen enzovoort. Dat zijn de sporten waarop ik me richt. Je moet daarbij ook kijken naar belastbaarheid. Na mijn 35ste ben ik gestopt met lopen. De aanslag op je gewrichten is heel groot. Met schaatsen, fietsen of zwemmen heb je dat niet. Volleybal is heel leuk tot een bepaald niveau. Hoger geeft weer veel meer kansen op blessures.

Ik verbaas me er nog steeds over dat er geen goede afstemming is tussen opdrachtgever en leverancier. Ik hoor te vaak dat er tegen een kind dat leuk voetbalt wordt gezegd: jij moet op een club. Terwijl een kind zonder (spel)sporttalent niets wordt gezegd ondanks zijn behoefte om te bewegen. Het gaat om het voldoen in een

bepaalde behoefte. Het succes van mijn bedrijf komt voort uit de vraag van de opdrachtgever die iets wil. Daarop sluit ik aan.

Je hebt verschillende ontwikkelingsstadia in je leven. Dat begint bij ontdekken. Later ontwikkelen je analytisch en empathisch vermogen. Dan ben je al adolescent.

Vanaf de geboorte is een kind bezig met leren bewegen en op het consultatiebureau krijgen we vragen over het grijpen, zitten, staan en lopen van een kind. Dat gaat door tot het als problematisch wordt ervaren. En dat is op school want daar moet het kind leren stilzitten. En dat gaat zo door totdat iemand 75 is. We duwen iemand in een hokje en hebben dan overzicht. Kijk hij *zit* daar. Met kinderen van wie we niet weten waar ze zich bevinden hebben we moeite. De ontdekkers geven last. En als iemand 75 is geworden komt de geriater om de hoek en die stelt weer vragen als: Loop je nog? Kun je jezelf nog aankleden? Doe je nog dingen?

Die zeventig jaar ertussen dat is mijn markt.”

Volgsysteem

“Om te zorgen dat je op de goede wijze bezig gaat heb ik een soort leerlingvolgsysteem met tien niveaus. En iedereen weet op welk niveau hij/zij zit. Niveau 1 is kennismaken met de sport zodat je weet wat er nodig is om een bepaalde sport te kunnen beoefenen en wat de sport van jou verwacht als deelnemer. Niveau 10 is Olympisch niveau. Met niveau 2 t/m 4 leer je de beperkingen van je fysiek. Niveau 5 geeft je varianten waarop je je mogelijkheden gebruikt. Pas vanaf niveau 6 ga je vergelijken

Vanaf de geboorte is een kind bezig met leren bewegen. Dat gaat door tot het als problematisch wordt ervaren en dat is op school want daar moet het kind leren stilzitten

met anderen. Ik ben moe maar die ander ook. Niveau 7 is de competitie met de ander. En het maffe is dat iedereen weet waar hij staat. Toch gaat dat ook weleens fout, dat iemand een keus maakt die eigenlijk niet kan. Wie ben ik om dat te verbieden? Hij is wel mijn opdrachtgever en ik ben een leverancier van diensten.

Ik kan wel adviezen geven want wat heb ik aan een klant die het snel voor gezien houdt? Daar ligt een verschil met onderwijs waar je iemand wel dient te behoeden voor een verkeerde keuze. Toch kunnen we, omdat we per persoon bijhouden wat die bij ons doet (heeft gedaan) en op welk niveau dat gebeurt, best een advies geven over een ingeslagen richting. Alleen geldt wel dat de wens van de klant wordt gerespecteerd.”

Omdat ik meer wilde weten van het volgsysteem heb ik nogmaals een afspraak gemaakt. Na de zwemlessen om zeven uur in de ochtend keek ik mee op de monitorpagina van de website van Kras Sport. Eigenlijk zie ik hier een leerlingvolgsysteem zoals we dat in het

onderwijs zouden kunnen inzetten. Ieder niveau is beschreven. Over de invulling daarvan kun je van mening verschillen maar het is voor de mensen van Kras Sport werkzaam. Van tevoren moeten de trainers/instructeurs/docenten op het systeem kijken wie er in de lesgroep zit en wat ze hebben te leren. Die lesgroepen zijn zoveel mogelijk naar niveau ingedeeld. Lesgeven aan homogene groepen is nu eenmaal makkelijker dan aan heterogene groepen. Het beschrijven van de niveaus is na vele jaren ervaring tot stand gekomen en er wordt nog steeds aan geschaafd (zie voorbeeld zwem- en schaatsniveaus). De trainers moeten minimaal eens in de drie weken iets over hun pupillen in het volgsysteem schrijven over vorderingen, problemen enz. op een pagina die ook de klant kan inzien. Het is volkomen transparant en iedereen weet waaraan hij toe is.

Drie is een heilig getal

Drie minuten voor aanvang van de les dienen de instructeurs op hun plek aanwezig te zijn. Iedere cursist moet minstens drie aanwijzingen/correcties per les te hebben gehad.

Drie minuten voor afloop dien je gezamenlijk af te sluiten en minimaal eens in de drie weken vul je iets in over de cursisten. Het lijkt allemaal streng en strak maar voor wie ermee werkt is het volstrekt helder. Vandaar dat zoveel van het personeel al jaren bij Jos werkt.

Ik ben ervan overtuigd dat een soortgelijk systeem ook in het onderwijs kan werken.

Het succes van zijn bedrijf komt doordat Kras Sport zijn klanten goed monitort samen met een klantvriendelijk systeem van inschrijven en deelnemen op je eigen niveau. Het systeem wordt goed bijgehouden waardoor je altijd actuele data hebt. Dit is, denk ik, het enige minpunt bij gebruik in het onderwijs. Bij Kras hangt zijn boterham en die van zijn medewerkers af van een goed functionerend systeem waarvoor alle data moeten worden bijgehouden. In het onderwijs is die boterham behoorlijk gegarandeerd, ook als je geen leerlingvolgsysteem hanteert.. ■

Niveaubeschrijving vaardigheden zwemmen niveau A gebaseerd op het A-diploma

- 1 Kan zonder begeleiding lopen en rennen door het water
- 2 Kan met het gezicht onder water
- 3 Kan onderwater uitademen door neus en mond
- 4 Kan onder water kijken en weet waar hij/zij is en wat hij/zij doet
- 5 Kan van de kant het water inspringen en zelfstandig weer dezelfde kant opklimmen (zonder afzet van de bodem)
- 6 Kan zichzelf redden bij te water gaan door het maken van zwembewegingen
- 7 Kan zonder afzet van de kant op de rug in het water liggen
- 8 Kan op de buik in het water liggen (met behulp van drijfmiddelen)
- 9 Kan buikwaarts kantelen
- 10 Kan rugwaarts kantelen

Contact:

hans.dijkhoff@kvlo.nl

Kernwoorden:

interview, coaching, filosofie, ijsbanen, duursporten